

Decorative curved shapes in light purple and light green on the left side of the page.

Segon

Observatori de la **Sostenibilitat** de la **Cultura Escrita**

(2024-2025)

Iniciativa promoguda per CEDRO
Octubre 2024

Introducció

La tasca **d'escriptors/es, traductors/es, periodistes i editors/es** és un pilar fonamental a la nostra societat, no només per la seva capacitat d'entreteniment, sinó també i per damunt de tot per l'impacte que té en l'educació, el desenvolupament personal i professional i la cohesió social.

Amb l'objectiu d'analitzar la situació dels drets d'autor del món del llibre i la premsa i identificar les possibles millores necessàries per garantir la supervivència del sector editorial (**llibres, diaris, revistes i partitures**), CEDRO va publicar el 2023 l'Observatori de la Sostenibilitat de la Cultura Escrita.

El primer Observatori va identificar dos problemes del sector:

- 1.** La manca de remuneració als autors i editors per part de les administracions públiques i del sector privat en relació amb la reutilització de continguts editorials (llibres, diaris, revistes i partitures), qüestió primordial que no es dona en la resta de països europeus.
- 2.** L'increment exponencial que ha experimentat els últims anys la pirateria digital de continguts editorials, així com la dissonància cognitiva que es produeix en els consumidors que accedeixen al contingut pirata (el reconeixen i saben que no està bé, però no el rebutgen).

Tots dos aspectes posen en risc el sector de la cultura escrita, atès que generen un desavantatge competitiu per als autors i editors del país davant dels seus col·legues europeus.

En aquest estudi es van identificar diverses mesures que podien ajudar a millorar la situació del sector, com ara:

- 1.** Educar i formar en bones pràctiques sobre la propietat intel·lectual amb els recursos existents en tots els àmbits de la societat, especialment en la comunitat educativa.
- 2.** Remunerar de manera adequada la reutilització de les obres editorials i que sigui l'Administració pública qui lideri aquest procés. Això serviria com a exemple per al sector privat, tal com passa en els països del nostre entorn, i suposaria un pagament de drets d'autor de 44,67 milions d'euros, dels quals 24,93 vindrien del sector públic.

En aquest segon Observatori, que es presenta el 2024, provem de donar resposta a aquests problemes que es van identificar en l'estudi anterior, per la qual cosa explorem, per una banda, en quina mesura la societat valora i està disposada a remunerar la tasca d'escriptors, traductors, periodistes i editors. Per altra banda, a partir del concepte de dissonància cognitiva, explorem les justificacions i els biaixos que la tecnologia fa servir, que dirigeixen els consumidors cap a la pirateria de continguts editorials.

Aquest estudi l'ha dut a terme Qbo Investigación y Estrategia a partir de grups de treball i enquestes.

La finalitat última de l'Observatori és identificar les accions necessàries per potenciar en la societat els valors que impulsen els continguts editorials.

Primera part

El valor de la tasca d'autoria i editorial de la cultura escrita

1

Aquest estudi analitza quins són els valors que els ciutadans atorguen als continguts editorials en les seves diferents manifestacions i en els diferents tipus de reutilitzacions que en fan.

La cultura escrita, un bé valorat per la societat

Tots els enquestats destaquen el valor de la tasca dels escriptors, traductors, periodistes i editors en la creació i difusió de continguts de qualitat i reconeixen la importància de les obres editorials en la nostra societat, així com el paper que l'Administració pública ha de d'exercir en el desenvolupament de la cultura escrita i en l'enfortiment dels drets de propietat intel·lectual dels seus autors i editors.

92 %

El 92 % de les persones consultades identifica l'autor i l'editor com la garantia de qualitat i credibilitat del contingut, tant pel que fa als llibres com pel que fa als diaris, les revistes i les partitures.

Del col·lectiu d'autors en destaquen:

- ✓ L'experiència vital i professional.
- ✓ La investigació i documentació.
- ✓ El temps invertit.
- ✓ L'estil d'escriptura.

Del col·lectiu editorial en destaquen:

- ✓ La tasca d'anàlisi de mercat.
- ✓ La selecció dels temes i dels autors.
- ✓ El rigor i la qualitat.
- ✓ L'activitat comercial.

Per això, per exemple, la majoria de les persones consultades considera que **els autors i els editors professionals han de ser qui elaborin els continguts educatius**, i no les administracions públiques o altres agents.

De la mateixa manera, entre els participants d'aquest estudi s'observa **una gran confiança en els materials publicats per aquesta mena d'editorials per facilitar continguts en obert**, per damunt d'altres fonts d'informació, per exemple, internet.

La societat valora molt positivament la tasca dels/de les autors/es i els/les editors/es, perquè són una garantia de qualitat i credibilitat dels continguts, i prefereix els seus materials als que produeixen altres agents.

La cultura escrita, un bé essencial per al desenvolupament

Recurs transformador

Els beneficis derivats de la cultura escrita es concreten en dos plans complementaris:

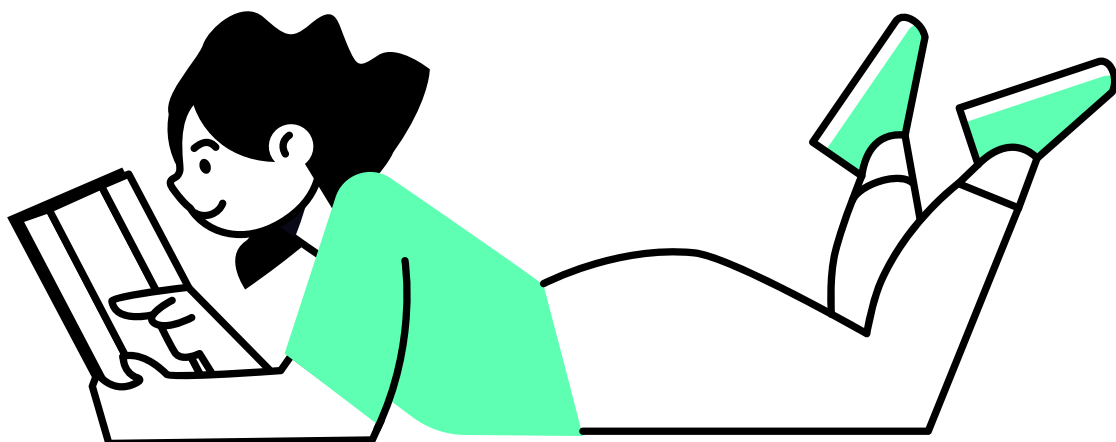
1. PER A L'INDIVIDU

- ✓ És la base del coneixement.
- ✓ Enforteix el pensament crític i protegeix contra la manipulació.
- ✓ És un vehicle d'aprenentatge i progrés personal i professional.
- ✓ Suposa una part essencial de la cultura i l'educació.
- ✓ Transmet valors.
- ✓ Estimula la creativitat i l'enginy.

2. PER A LA SOCIETAT

- ✓ És més crítica i lliure.
- ✓ És més tolerant, respectuosa, cívica i justa.
- ✓ És més culta i evolucionada.
- ✓ És més rica a nivell intel·lectual i material.
- ✓ Té més futur.

La cultura escrita enriqueix l'individu amb coneixement, creativitat i capacitat crítica; i a la societat amb llibertat, tolerància i desenvolupament cultural.

Recurs versàtil

L'enriquiment personal i intel·lectual i adquirir els coneixements i la cultura que ofereixen els continguts editorials són els aspectes més rellevants per al conjunt de les persones enquestades.

Igualment, veuen aquestes publicacions com a instruments per al desenvolupament del pensament crític i el creixement professional, a més d'atribuir-los altres utilitats vinculades amb l'oci, com ara l'evasió i viure noves experiències.

Aquests resultats suggereixen que els continguts editorials es veuen com a recursos versàtils, capaços d'oferir beneficis significatius a les persones, tant en l'àmbit personal com en el professional.

Aspectes més rellevants per a la societat.

Enriquir-me com a persona.	Créixer intel·lectualment.	Tenir educació i cultura.
Viure altres experiències i evadir-me.	Fomentar la imaginació, inspirar-me, estimular-me.	Ajudar-me a pensar per mi mateix/a i desenvolupar una mentalitat crítica.
Millorar en la comprensió i enteniment dels temes.	Créixer professionalment.	Distreure'm, entretenir-me, divertir-me.

La cultura escrita respon a les necessitats de coneixement, informació i entreteniment de la societat, i s'adapta a les seves expectatives i demandes, amb una incidència especial en el món educatiu i en el laboral.

Recurs de qualitat i veracitat

Els atributs que les persones consultades destaquen més pel que fa als materials editorials són la qualitat i la veracitat. Consideren que ofereixen continguts i informació ben fonamentats i fidels a la realitat, la qual cosa facilita el coneixement i evita la desinformació.

A més, valoren l'ús d'un criteri i llenguatge adequats, que contribueixen a la claredat i accessibilitat dels temes tractats. Aquests materials també són apreciats per la seva capacitat d'estructurar i guiar el procés d'ensenyament en l'àmbit docent, atès que faciliten l'aprenentatge i milloren la comprensió i el desenvolupament dels estudiants i professionals.

La cultura escrita exerceix un paper fonamental en la societat com a font de coneixements i informacions veraces i de qualitat, que milloren els processos educatius i professionals.

Cal una Administració pública que valori i respecti els drets de la propietat intel·lectual

Importància de la protecció de la propietat intel·lectual

L'informe demostra la importància que concedeixen els ciutadans a la protecció dels drets de la propietat intel·lectual dels autors i editors i la necessària implicació de l'Administració pública en la seva protecció:

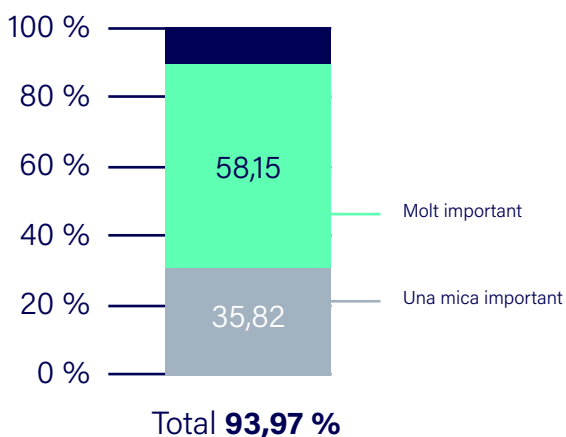
93,97 %

El 93,97 % de les persones consultades considera important la propietat intel·lectual per al desenvolupament de la societat.

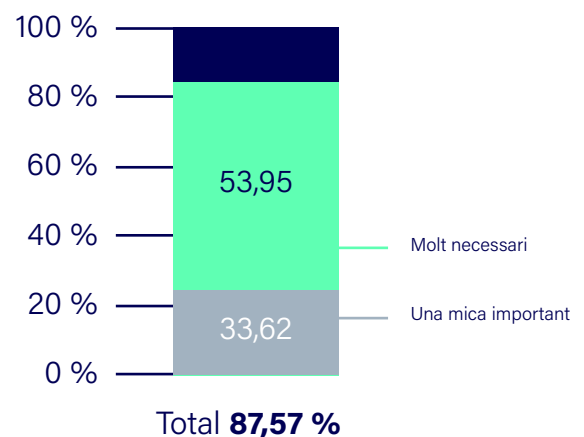
87,57 %

El 87,57 % de les persones consultades considera necessari que l'Administració pública lideri el reconeixement i respecte dels drets de la propietat intel·lectual.

Importància de la propietat intel·lectual

Necessitat que l'Administració lideri el respecte als drets de propietat intel·lectual

Malgrat que els ciutadans han demostrat que consideren important que l'Administració pública protegeixi els drets d'autor, **el 71 % dels participants és del parer que les administracions públiques no implementen polítiques dirigides a la protecció dels drets de propietat intel·lectual i a la remuneració per als autors i editors per la reutilització dels seus continguts.**

Tots dos aspectes són claus en el desenvolupament i la sostenibilitat de les obres editorials.

Hi ha un ampli consens en la societat respecte de la importància dels drets de propietat intel·lectual i la necessitat que les administracions públiques s'involucrin per protegir-los i respectar-los.

Motius per fer costat a autors i editors

Els motius pels quals les persones consultades consideren que el sector públic hauria d'interessar-se per la cultura escrita i invertir en els autors i editors de continguts editorials són:

1

Millora de la societat:

Construeixen una societat més evolucionada, culta, rica i pròspera, amb un futur millor, més tolerant i cívica, més compromesa, creativa i dinàmica i amb més vitalitat.

2

Garantia de futur:

Preserven el coneixement, fomenten la generació de noves idees, continguts i comunicació i faciliten la transmissió d'idees a les noves generacions.

3

Creixement en l'àmbit educatiu:

Són la base de continguts més nous i en més quantitat, dirigits a tots els nivells d'ensenyament.

4

Progrés en l'àmbit professional:

Desenvolupen habilitats que augmenten l'eficiència i la competitivitat en l'àmbit professional.

5

Augmenta la reputació del sector públic:

Faciliten que l'Administració pública sigui vista com una organització que es preocupa pels ciutadans i el bé comú; que aposta per la cultura i l'educació, transparent, oberta i positiva; que treballa per al futur i de la qual ens podem sentir orgullosos.

L'Administració pública que inverteix en els/les autors/es i els/les editors/es millora la societat, assegura el futur, impulsa l'educació i el progrés professional i enforteix la reputació del sector públic.

Motius per protegir els drets d'autor

La implicació de l'Administració pública en la protecció de la propietat intel·lectual de la cultura escrita milloraria la reputació, la responsabilitat social i la sostenibilitat del sector públic.

En general, les persones enquestades consideren que una acció decidida en aquest sentit enfortiria els fonaments ètics i de bona governança, com, per exemple, la transparència i la integritat en la seva actuació. Per aquest motiu, vetllar per aquests drets ajudaria la gestió pública a complir amb els criteris ESG (en anglès, *Environmental, Social and Governance*, «mediambiental, social i governança») i a la seva professionalització.

De la mateixa manera, aquesta enquesta revela que una Administració pública que protegeix els drets d'autor demostra un compromís amb el futur de la seva comunitat i el benestar dels seus ciutadans. Aquesta protecció suposa també promoure un entorn que valora i fomenta el desenvolupament cultural i tecnològic, assegurant així l'enriquiment i l'equilibri de la societat, tant en el present com en el futur.

L'Administració pública que protegeix els drets d'autor millora la seva reputació i la seva responsabilitat social, alineant-la amb els criteris ESG i fomentant el desenvolupament cultural i tecnològic de la societat.

Accions de suport a la cultura i als drets d'autor

Les iniciatives públiques vinculades a la cultura escrita —d'acord amb la investigació duta a terme— que compten amb més suport social són les següents:

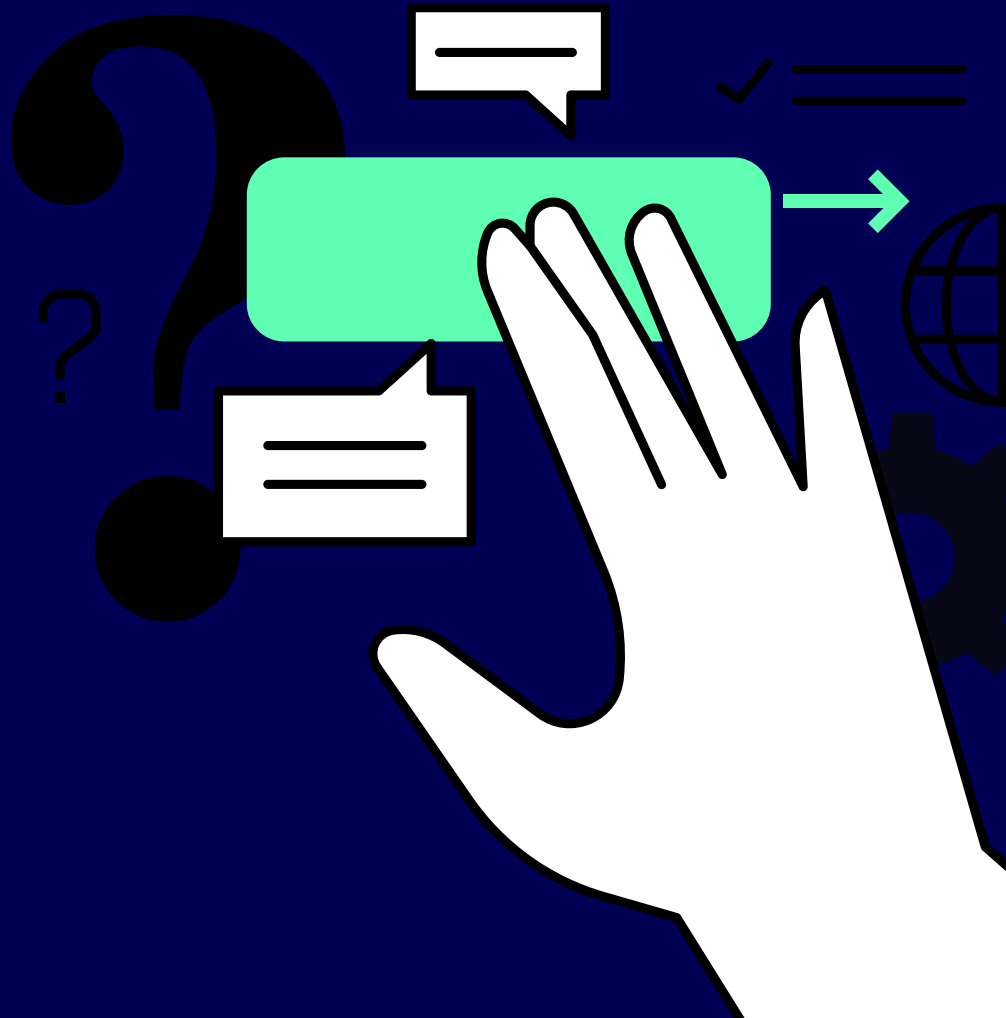
1. Impulsar el desenvolupament cultural a través dels escriptors i periodistes locals i protegir els drets d'autor.
2. Fomentar la cultura des de les biblioteques, físiques i digitals, i les fires del llibre.
3. Desenvolupar el pensament crític dels ciutadans.
4. Afavorir la informació de qualitat creada pels editors.
5. Reivindicar la història i la identitat cultural.

La cultura escrita és el nostre patrimoni cultural i s'ha d'enfortir i protegir per part de l'Administració pública, atès que és la nostra garantia de futur com a individus i com a societat.

Segona part

Conèixer el pirata i les seves motivacions

2

Si tenim en compte l'augment de la pirateria els darrers anys, a l'Observatori s'ha dut a terme un estudi que permet entendre amb més profunditat les justificacions que addueixen els consumidors pirates, així com els biaixos que la tecnologia fa servir en aquest context, amb l'objectiu que, partint dels resultats obtinguts, puguem dissenyar una estratègia que ajudi a combatre aquesta pràctica il·lícita des de la seva base cognitiva.

80 %

El 80 % dels consumidors considera que és el mateix piratejar un llibre digital que robar-lo físicament. Tanmateix, el robatori digital de continguts continua creixent.

La pirateria, una pràctica molt estesa

Tal com vam constatar en el primer Observatori de la Sostenibilitat de la Cultura Escrita, aquest nou estudi corrobora que la pirateria de continguts editorials està àmpliament estesa i normalitzada entre els consumidors. Aquesta pràctica afecta negativament la indústria editorial i, per exemple, en redueix els ingressos i desincentiva la creació de noves obres.

Tipus de pirateria

Segons la investigació duta a terme, els canals d'accés que més es fan servir per accedir a les còpies pirates de llibres, diaris, revistes i partitures són les plataformes de missatgeria instantània i xarxes socials (on es comparteixen enllaços i fitxers); les webs il·legals de descàrrega i les plataformes digitals; el núvol i les plataformes P2P (*peer to peer*).

Un dels resultats més rellevants i preocupants **d'aquest estudi mostra que, del total de persones que consumeix publicacions editorials en format digital, el 67,50 %** hi accedeix per canals il·lícits. Això indica que la pirateria d'aquesta mena d'obres està àmpliament estesa i que, tot i la disponibilitat d'opcions de compra legal, molts consumidors opten per accedir als continguts de manera no autoritzada. Si analitzem més detalladament aquesta mena d'accessos, podríem concloure que hi ha diferents tipus de pirates en funció de si són conscients que la seva activitat és il·lícita, com ara:

No conscient:

Accedeix als continguts des de canals susceptibles de ser accessos pirates (el 40 % de la població que consumeix de forma il·lícita continguts editorials).

Conscient:

És el pirata en sentit estricte. Sap distingir quin contingut és pirata i, malgrat això, hi accedeix il·legalment (el 60 % de la població que consumeix de forma il·lícita continguts editorials).

Per lluitar contra la pirateria cal, en primer lloc, informar el pirata no conscient que està duent a terme una activitat il·lícita i, en segon lloc, cal ajudar el pirata conscient a canviar la seva manera de pensar. En aquest últim cas, cal desenvolupar una estratègia que tingui en compte les justificacions que ofereixen aquesta mena d'usuaris, així com els biaixos cognitius que hi ha al darrere.

El 67,50 % dels consumidors de publicacions editorials ho fa a través de canals il·lícits, tot i que ens podem trobar diferents nivells de consciència sobre la pirateria. Aquesta pràctica està àmpliament estesa i normalitzada, malgrat que existeixen diferents opcions legals disponibles, per la qual cosa seria important desenvolupar una estratègia per a cada situació.

Ets conscient de les possibilitats de descàrrega legal de què disposes i el risc que suposa l'accés il·lícit?

- A. Verifica si el llibre, diari o revista està disponible a la teva biblioteca.
- B. Comprova si la web des de la qual et descarregues l'obra té el seu domicili fiscal a Espanya i compleix amb les seves obligacions fiscals.
- C. Revisa la política de galetes i l'ús de les dades de navegació de la pàgina.
- D. Verifica si la pàgina a què estàs accedint té risc de malware o virus revisant els advertiments del navegador, la seva URL o protocol HTTP, o si s'activen redireccions i pop-ups sospitosos.

El recorregut de la pirateria

A l'anàlisi presentada, s'ha pogut descriure el procés complet que recorre una persona que vol accedir a continguts pirates fins que, finalment, ho aconsegueix.

El recorregut del pirata de publicacions editorials consisteix a cercar, descarregar i, de vegades, compartir continguts editorials il·legalment per després llegir-los en format digital.

Justificacions de la pirateria

L'estudi ha detectat els arguments que fan servir els pirates per justificar la pirateria i que actuen com a mecanismes de defensa per dur a terme aquesta mena d'activitat il·lícita sense sentir-se culpables o en conflicte amb els seus valors. Aquestes justificacions s'han classificat en nou grups:

1. Tecnologia: em facilita piratejar més llibres, diaris, revistes i partitures (el 74,30 % de les persones consultades).

2. Preu: els continguts originals són molt cars, si no fos així, pagaria per obtenir-los (el 49,50 % de les persones consultades).

3. Cultura escrita: em facilita l'accés, democratitza la cultura escrita (el 48,40 % de les persones consultades).

4. Excuses normatives i legals: no hi ha campanyes de presa de consciència, no s'identifica el contingut pirata, és legítim accedir al contingut si és a Internet, no s'adapten a les noves formes de consum (el 39,70 % de les persones consultades).

5. Practicitat: ja no és disponible a la botiga, evito pagar per una cosa que després potser no m'agradarà (el 38,40 % de les persones consultades).

6. Impunitat i manca de conseqüències: és poc probable que tingui conseqüències (el 34 % de les persones consultades).

7. Valor del contingut digital: allò digital té menys valor perquè no és un objecte físic, descarrego més continguts dels que llegeixo (el 30,10 % de les persones consultades).

8. Sensacions estimulants: em diverteix; cada vegada intento piratejar més continguts, és addictiu; compartir continguts escrits digitals de manera gratuïta per Whatsapp, Telegram o xarxes socials em dona prestigi (el 20 % de les persones enquestades).

9. Repercussió per a l'autor/a: piratejo més si no conec l'autor/a de l'obra; beneficio l'autor/a perquè promociono l'obra: no perjudico econòmicament ni a l'autor/a ni a l'editor/a (el 17,40 % de les persones consultades).

Els consumidors justifiquen la pirateria de continguts editorials, produïda per la dissonància cognitiva, en minimitzar el conflicte entre la seva activitat il·legal i la seva ètica o moral, en creure que no tenen el coneixement necessari per actuar d'una altra manera, que no hi ha mesures efectives contra la pirateria o que les conseqüències són mínimes.

Biaixos cognitius, tecnologia i pirateria de continguts editorials

Els biaixos cognitius —inclinació inconscient que distorsiona la raó i la presa de decisions— tenen un paper clau en la manera com les persones justifiquen la pirateria de continguts editorials, influïdes per l'ús generalitzat de la tecnologia. Aquesta última explota les creences que permeten la justificació de la pirateria amb la finalitat d'incrementar-ne l'ús de manera exponencial, la qual cosa comporta efectes nocius per a la societat.

Hem identificat una sèrie de biaixos cognitius que afecten les justificacions de la pirateria de la cultura escrita:

- **Ancoratge:** la persona assumeix la primera informació que va rebre sobre la pirateria com la idea que el contingut gratuït és un dret, la qual cosa condiciona el seu comportament posterior.
- **Aversió a la pèrdua:** la persona evita el malestar psicològic associat a la despesa de diners que comporta accedir legalment als continguts editorials.
- **Efecte arrossegament:** la persona accepta la pirateria perquè veu que és una pràctica estesa i justificada dins d'un grup social, tot i ser una activitat il·lícita.
- **Efecte víctima identificable:** la persona redueix la seva culpa per la pirateria en fer que el dany causat als autors o autores i editorials sembli menys real del que és, atès que no identifica de manera personal els perjudicats.
- **Gratificació instantània:** la persona prioritza l'accés immediat i gratuït a contingut per damunt de les recompenses a llarg termini de comprar llibres legalment, com ara, per exemple, donar suport a autors novells.
- **Normalització:** la persona percep la pirateria com una cosa comuna, estesa i acceptada en el seu entorn social o cultural.
- **Risc zero:** la persona se centra a evitar la despesa immediata de la compra de continguts editorials i minimitza les conseqüències per als perjudicats per la pirateria.

Aquests biaixos cognitius estan alineats amb les forces que determinen els comportaments deshonestos, com pot ser la pirateria, tal i com es desprèn del llibre *The (honest) truth about dishonesty*, del catedràtic de Psicologia i Economia Conductual i Nobel de Medicina de 2008 Dan Ariely (Ed. Especiallly Ourselves, 2013). D'aquí que els factors que generen aquestes forces, com poden ser la capacitat de racionalitzar i la creativitat, siguin la base de les narracions que elaboren per justificar la pirateria de continguts editorials.

Això no obstant, el preu dels continguts i la possibilitat de ser detectat no sempre són factors decisius en l'augment de la deshonestedat. Pel que fa al preu, les motivacions i els valors individuals poden influir en el comportament, a més de la simple cerca de beneficis econòmics. Pel que fa al risc de detecció, poden intervenir-hi factors externs, com ara les barreres legals i els recursos tecnològics o econòmics, que limiten la possibilitat que t'identifiquin.

D'altra banda, hi ha els elements que poden reduir la incidència dels comportaments deshonestos, inclosa la pirateria. Aquests factors inclouen els mecanismes de control, el compromís per a l'ètica i els recordatoris morals, com les campanyes de sensibilització.

Els biaixos que més influeixen en la pirateria de continguts editorials són els que faciliten la justificació del comportament, els que reforcen la percepció que és una pràctica comuna o acceptada i els que minimitzen la percepció de les conseqüències negatives o la necessitat de considerar-ne les implicacions ètiques i legals.

Zoom: Intel·ligència artificial generativa, clau en la cultura escrita, on és necessari un mercat digital equilibrat i ètic.

La Unió Europea ha aprovat la primera regulació sobre intel·ligència artificial (IA), que s'implementarà gradualment des d'agost de 2024 fins al 2027. Aquesta normativa té com a objectiu assegurar el desenvolupament segur d'eines d'IA respectuoses amb els drets fonamentals. En termes de propietat intel·lectual, exigeix transparència en l'ús dels materials protegits i obliga a etiquetar els continguts generats per IA, tot i que proporciona una protecció mínima als drets dels autors i editors les obres dels quals es fan servir per a l'entrenament d'aquests models.

Al mateix temps, el govern d'Espanya ha posat en marxa la seva estratègia d'intel·ligència artificial generativa (IAG) i està desenvolupant un model propi de llenguatge basat en la IA que faci servir continguts en castellà i en altres llengües cooficials per al seu entrenament. Això subratlla el compromís d'Espanya amb el desenvolupament de les tecnologies d'IA que reflecteixin la diversitat lingüística del país.

Riscos

Actualment, moltes de les empreses que desenvolupen la IAG estan fent servir continguts editorials sense l'autorització dels corresponents titulars de drets i sense preveure cap mena de remuneració, ni en els processos d'entrenament ni en les explotacions posteriors que es fan dels seus productes. Aquesta situació està distorsionant el mercat digital, fomentant la competència deslleial, les pràctiques abusives i generant problemes de protecció de dades i drets de propietat intel·lectual, mantenint l'estatus quo monopolístic, com ha estat passant des de l'aparició de la web 2.1.

Aquest desequilibri afecta greument els escriptors, traductors, periodistes i editors, i compromet la viabilitat de la seva feina, atès que això incideix en els seus ingressos i inversions. Per una banda, afecta al seu mercat primari, és a dir, a les vendes directes dels seus continguts i, a més, en el cas de la premsa, també al publicitari. Per l'altra, afecta al seu mercat secundari, el de la reutilització dels seus continguts, que també pateix les conseqüències de la IAG. Tot plegat se suma a la disminució del valor del seu treball com a eina essencial per al desenvolupament d'una societat culta, educada, innovadora i democràtica.

Finalment, la generació automàtica de continguts planteja riscos per a tota la societat, perquè dificulta la diferenciació entre les obres originals i les generades per IA, la qual cosa amenaça la sostenibilitat del sector, pel fet que devalua la creativitat humana i debilita els drets d'autor. A més, els biaixos cognitius que exploten i desenvolupen els continguts produïts pels algorismes de la IA poden influir encara més negativament en les creences i valors de la societat. Quan els valors ètics desapareixen, els nous reptes es resolen sempre als tribunals. El sector editorial és un dels pilars fonamentals en què es basarà el nou **contracte social** generat per la IA.

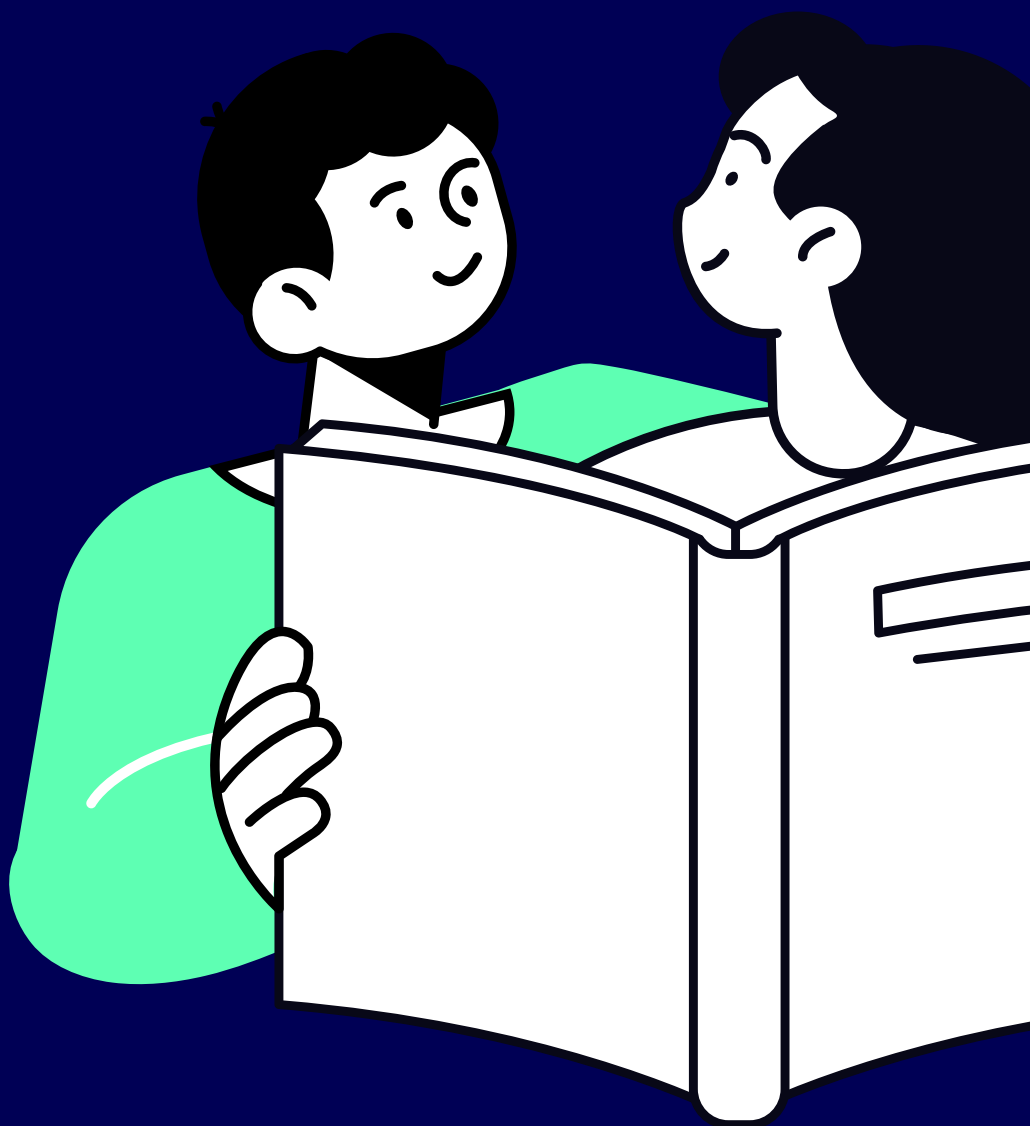
Mercat digital sostenible i ètic

Les administracions públiques haurien de fomentar mesures que garanteixin un mercat digital sostenible, que fomenti la competència entre empreses desenvolupadores d'IAG, la protecció de les dades dels titulars de drets afectats, així com els seus drets de propietat intel·lectual, per mitjà de sistemes de llicències i, per descomptat, la creativitat humana.

Tercera part

Soluciones

3

SOLUCIONS

L'Administració ha de donar suport a la cultura escrita perquè és el nostre patrimoni cultural —i, per tant, s'ha de protegir—, però també la nostra garantia de futur com a individus, societat i país. A més, aporta riquesa en l'àmbit educatiu, i desenvolupa habilitats que augmenten l'eficiència i la competitivitat en l'àmbit professional. La inversió en cultura escrita per part del sector públic contribueix a millorar la pròpia imatge davant de la societat.

Aquest suport hauria de concretar-se en els següents aspectes:

- **Definir polítiques públiques** amb la finalitat de reconèixer socialment i econòmicament els continguts editorials de qualitat i els drets de propietat intel·lectual dels seus autors i editors, tant en l'àmbit educatiu com en el professional, ja sigui en el món analògic com en el digital, incloent-hi la IAG.
- **Desenvolupament de campanyes efectives** contra la pirateria de continguts editorials, que tinguin en compte les justificacions dels ciutadans per dur a terme aquestes accions il·lícites i els biaixos cognitius que la tecnologia explota.
- **Educar i formar en bones pràctiques** sobre la propietat intel·lectual amb els recursos existents en tots els àmbits de la societat, especialment en la comunitat educativa.

www.cedro.org

2024 © CENTRO ESPAÑOL DE DERECHOS REPROGRÁFICOS